

Pieņemts spriedums lietā par stipendiju piešķiršanas kārtību

Satversmes tiesa ir pieņēmusi spriedumu lietā Nr. 2010-57-03 „Par Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 511 „Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 24. augusta noteikumos Nr. 740 „Noteikumi par stipendijām”” 1.1. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. un 112. pantam”.

Saskaņā ar Satversmes 91. pantu visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Satversmes 112. pants citastarp noteic, ka ikvienam ir tiesības uz izglītību.

Ministru kabineta 2009. gada 2. jūnija noteikumu Nr. 511 „Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 24. augusta noteikumos Nr. 740 „Noteikumi par stipendijām”” 1.1. punkts (turpmāk – apstrīdētā norma) reglamentē stipendiju piešķiršanas nosacījumus, noteicot, ka prioritāte stipendijas saņemšanā ir sociāli mazāk aizsargātiem studentiem, piemēram, invalīdiem, bāreņiem, trūcīgajām personām, personām, kurām ir bērni, u.c. Savukārt pieteikuma iesniedzēji – Edgars Ābols un Artūrs Pušmucāns – pauda uzskatu, ka stipendijas mērķis nav sociālā palīdzība, bet gan tikai spējīgo studentu motivēšana un atbalstīšana. Ministru kabineta noteikumi izdoti uz Augstskolu likuma un Izglītības likuma pamata, taču, nemainoties likuma regulējumam, noteikumi grozīti vairākkārt, mainot stipendiju piešķiršanas prioritāti.

Satversmes tiesa atzina, ka atbalsta pasākumiem studēšanai augstskolā, ir divi mērķi: likums veicina akadēmisko izcilību, paredzot, ka par valsts budžeta līdzekļiem var studēt tikai sekmīgākie, savukārt apstrīdētā norma atbalstu sniedz personām, kurām ir sliktāks sociālais vai mantiskais stāvoklis.

Tiesa norādīja, ka Ministru kabinetam ir pienākums, lemjot par stipendiju piešķiršanas kārtību, ņemt vērā likumdevēja jau sākotnēji izvirzītos priekšnoteikumus studēšanai valsts finansētajās budžeta vietās. Tas jo īpaši attiecas uz situāciju, kad ne visi par valsts budžeta līdzekļiem studējošie saņem stipendiju.

Satversmes tiesa atzina, ka, ja likumdevējs nav noteicis citādu uz stipendijas saņemšanu pretendēt tiesīgu personu loku, tad nav pieļaujama tāda situācija, ka Ministru kabinets

maina stipendiju saņemšanas kritērijus tiktāl, ka tie atšķiras no studēšanai valsts apmaksātajās budžeta vietās noteiktajiem kritērijiem.

Tādējādi tiesa atzina apstrīdēto normu par neatbilstošu Satversmes 64. pantam (Likumdošanas tiesības pieder Saeimai, kā arī tautai Satversmē paredzētajā kārtībā un apmēros).

Satversmes tiesas spriedums ir galīgs un nepārsūdzams. Tas stāsies spēkā dienā, kad tiks publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Sprieduma teksts ir pieejams arī Satversmes tiesas mājas lapā: <http://www.satv.tiesa.gov.lv>.

Relīze sagatavota ar mērķi veicināt izpratni par Satversmes tiesā izskatāmajām lietām. Tā nav uzskatāma par nolēmuma daļu un nav saistoša Satversmes tiesai. Spriedumi, lēmumi un cita informācija par Satversmes tiesu atrodama tiesas mājas lapā www.satv.tiesa.gov.lv.

Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv
67210274